

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI
OSNOVNA ŠKOLA: VIII. razred
ŠKOLSKA GODINA: 2010. / 2011.
Utorak, 1. ožujka 2011.
10,00 – 11,00 sati

ZAPORKA: _____

BROJ BODOVA:

71	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. Zadatke rješavate 60 minuta.
2. Pišete plavom ili crnom kemijskom olovkom.
3. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
4. Osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišite izvorno.

I. U zadacima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

1. Kako se zove tajni sporazum kojim je Antanta 1915. obećala Italiji teritorijalno proširenje i na veći dio istočne obale Jadrana?

1	
---	--

- A. Lateranski sporazum
- B. Pariški ugovor
- C. Krfska deklaracija
- D. Londonski ugovor

2. Kako se zove hrvatski kipar koji je prije Drugoga svjetskoga rata započeo izradu spomenika kralju Tomislavu u Zagrebu?

1	
---	--

- A. Vladimir Ibler
- B. Robert Frangeš Mihanović
- C. Vladimir Gortan
- D. Stjepan Planić

3. Koja je od navedenih država stvorena nakon Prvog svjetskog rata?

1	
---	--

- A. Finska
- B. Rumunjska
- C. Bugarska
- D. Italija

4. Zaokruži ime države koja nije pripadala taboru Središnjih sila u Prvom svjetskom ratu.

1	
---	--

- A. Japan
- B. Bugarska
- C. Austro-Ugarska
- D. Osmansko carstvo

5. Zaokruži ime pilota koji je 1927. zrakoplovom preletio Atlantik

1	
---	--

- A. John Logie Baird
- B. Robert Oppenheimer
- C. Charles Lindbergh
- D. Charles Rolls

6. Zaokruži ime potporne i kulturne udruge osnovane 1894., a koja je okupljala Hrvate u iseljeništvu?

1	
---	--

- A. Matica hrvatska
- B. Hrvatska bratska zajednica
- C. Ustaša-hrvatska revolucionarna organizacija
- E. Družba Braće hrvatskog zmaja

7. Kako se zove hrvatski književnik koji se priključio Titovim partizanima, te o ratu i ratnim stradanjima napisao poemu „Jama“?

1	
---	--

- A. Tin Ujević
- B. Vladimir Nazor
- C. Ivan Goran Kovačić
- D. Mihovil Pavlek Miškina

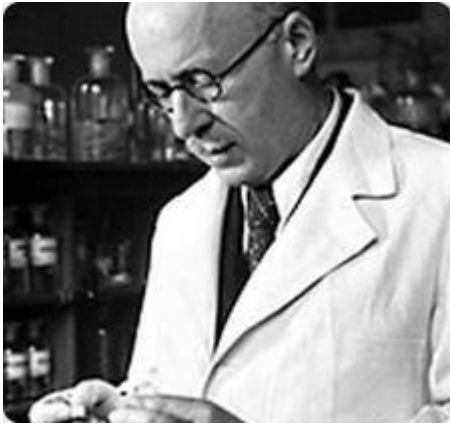
8. Zaokruži ime francuskog generala, koji je nastavio borbu protiv Hitlera i nakon sloma Francuske 1940. godine?

1	
---	--

- A. Philippe Petain
- B. George Clemenceau
- C. Jean Renoir
- D. Charles de Gaulle

9. Zaokruži ime hrvatskog kemičara koji je 1939. nagrađen Nobelovom nagradom ?

1	
---	--

- A. Oktavijan Miletić
- B. Lavoslav Ružička
- C. Franjo Bučar
- D. Ivan Generalić

10. Zaokruži ime hrvatskog književnika, koji je 1942. otišao u partizane, a 1943. je imenovan za predsjednika izvršnog odbora Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske (ZAVNOH)?

1	
---	--

- A. Miroslav Krleža
- B. Ivan Goran Kovačić
- C. Vladimir Nazor
- D. Dobriša Cesarić

11. Kako se zove britanski premijer od 1937. do 1940. - jedan od tvoraca politike popuštanja Hitlerovoj Njemačkoj?

1	
---	--

- A. Winston Churchill
- B. Neville Chamberlain
- C. Harry Truman
- D. Lloyd George

12. Pročitaj ulomak izvornog povijesnog teksta i zaokruži slovo ispred točnog naziva sporazuma čije se odluke navode u sadržaju?

1	
---	--

„Prvo, dvije države ne traže ni teritorijalno ni kakvo drugo povećanje. Drugo, ne žele nikakve promjene koje nisu u skladu sa slobodno izraženim željama zainteresiranih naroda. Treće, one poštuju pravo svih naroda da izaberu oblik vladavine pod kojim će živjeti; one žele da se vrate suverena prava i samouprava onima kojima su bili silom oduzeti. [...]

„Šesto, nadaju se da će nakon konačnog uništenja nacističke tiranije uspostaviti mir koji će omogućiti svim narodima da žive u sigurnosti unutar svojih granica i koji će osigurati da svi ljudi u svim zemljama prožive svoje živote slobodni od straha i oskudice; [...]“

- A. Krfska deklaracija
- B. Balfourova deklaracija
- C. Atlantska povelja
- D. „14 točaka“

II. U sljedećim zadacima poredaj kronološki navedene pojmove, događaje, procese ili osobe, krenuvši od najstarijih upisivanjem rednih brojeva od 1. do 5. na praznu crtu iza slova.

13. Poredaj kronološki navedene pojmove i događaje.

2	
---	--

- A. _____ Anschluss
- B. _____ ubojstvo Milana Šufflaya
- C. _____ Zagrebačke punktacije
- D. _____ Drugo zasjedanje AVNOJ-a
- E. _____ konferencija u Casablanci

14. Poredaj kronološki navedene pojmove i događaje .

2	
---	--

- A. _____ Olimpijske igre u Berlinu
- B. _____ „Crni petak“
- C. _____ atentat na kralja Aleksandra u Marseillesu
- D. _____ konferencija u Jalti
- E. _____ Teheranska konferencija

15. Poredaj kronološki navedene događaje i pojmove.

2	
---	--

- A. _____ građanski rat u Španjolskoj
- B. _____ Drugi svjetski rat
- C. _____ Weimarska republika
- D. _____ Oktroirani ustav u Kraljevini Jugoslaviji
- E. _____ Jugoslavenski odbor

16. Poredaj kronološki navedene osobe po godini dolaska na vlast.

2	
---	--

- A. _____ Ante Pavelić
- B. _____ Harry Truman
- C. _____ Adolf Hitler
- D. _____ Benito Mussolini
- E. _____ Winston Churchill

17. Poredaj kronološki navedene vojne operacije i bitke u Drugom svjetskom ratu.

2	
---	--

- A. _____ Overlord
- B. _____ bitka kod El-Alameina
- C. _____ japanski napad na Pearl Harbor
- D. _____ Barbarossa
- E. _____ napad sila Osovine na Kraljevinu Jugoslaviju

III. U sljedećim zadacima poveži međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

18. Pridruži osobe zemljama u kojima su živjele ili sudjelovale u javnom životu.

3

1. _____ Ana Frank	A. Austrija
2. _____ Louis Armstrong	B. Sjedinjene Američke Države
3. _____ Vidkun Quisling	C. Španjolska
4. _____ Francisco Franco	D. Velika Britanija
5. _____ Sigmund Freud	E. Norveška
	F. Nizozemska
	G. Francuska

19. Poveži osobu s odgovarajućim pojmom.

3

1. _____ šansona	A. Pablo Picasso
2. _____ Lisinski	B. Franjo Bučar
3. _____ šport	C. Oktavijan Miletić
4. _____ Ero s onoga svijeta	D. Salvador Dali
5. _____ Guernica	E. Edith Piaf
	F. Franjo Mraz
	G. Jakov Gotovac

20. Pridruži srodne pojmove.

3

1. _____ Weimarska republika	A. arheologija
2. _____ Krfska deklaracija	B. nogomet
3. _____ Građanski	C. Jugoslavenski odbor
4. _____ Svetozar Pribićević	D. atletika
5. _____ don Frane Bulić	E. Kristalna noć
	F. Njemačka
	G. Seljačko-demokratska koalicija

21. Poveži odgovarajuće pojmove.

3

1. _____ Katynska šuma	A. Indija
2. _____ Sudeti	B. pogubljenje poljskih časnika i vojnika
3. _____ Dan D	C. Osmansko Carstvo
4. _____ Bollywood	D. Velika Britanija
5. _____ Rimski ugovori	E. konferencija u Münchenu
	F. savezničko iskrcavanje u Normandiji
	G. teritorijalni gubici Nezavisne Države Hrvatske na Jadranu

22. Pridruži pojmovima odgovarajuću godinu.

3

1. _____	prvo svjetsko nogometno prvenstvo u Urugvaju	A. 1939.
2. _____	početak Drugoga svjetskog rata	B. 1929.
3. _____	prve zimske olimpijske igre u Chamonixju	C. 1930.
4. _____	sporazum Tito-Šubašić	D. 1942.
5. _____	Wannsee konferencija	E. 1944..
		F. 1933.
		G. 1924.

23. Poveži osobe s njihovom povijesnom ulogom i zanimanjem.

3

1. _____	Kazimir Maljevič	A. psihijatar
2. _____	Baster Keaton	B. pjevač
3. _____	Sergej Mihailovič Ejzenštejn	C. slikar
4. _____	Ferdo Šišić	D. glumac
5. _____	Mate Ujević	E. povjesničar
		F. redatelj
		G. enciklopedist

24. Poveži godine s odgovarajućim činjenicama ili pojmovima.

3

1. _____	1939.	A. „Kristalna noć“
2. _____	1918.	B. kapitulacija Italije
3. _____	1945.	C. sovjetsko-njemački sporazum o nenapadanju
4. _____	1937.	D. Münchenski sporazum
5. _____	1943.	E. „Prosinačke žrtve“ u Zagrebu
		F. „Senjske žrtve“
		G. Jazovka i „Križni put“

25. Pridruži pojmovima njihova značenja.

3

1. _____	internacija	A. posjed, naziv za neke bivše kolonije koje su dobile unutarnju samoupravu
2. _____	konstituanta	B. promjena u zemljišnim odnosima, najčešće se radi o dijeljenju zemljišnih posjeda seljacima bez ili s malo zemlje.
3. _____	gerila	C. ograničavanje slobode kretanja ili lišavanje slobode najčešće bez sudske odluke
4. _____	agrarna reforma	D. američki zakon o zabrani proizvodnje i prodaje alkoholnih pića.
5. _____	cenzura	E. vođenje oružanog sukoba s malim samostalnim postrojbama
		F. zabrana ili skraćivanje nekih tiskovina zbog političkih, moralnih, sigurnosnih ili ideoloških razloga.
		G. ustavotvorna ili osnivačka skupština kojoj je najčešće svrha osnivanje ili promjena temeljnog društvenog zakona ili položaja.

26. Poveži događaje, pojmove i sudionike

3

1. _____ otkriće Tutankhamonove grobnice	A. Philippe Petain
2. _____ atentat u Marseillesu	B. Francisco Franco
3. _____ Münchenski sporazum	C. Veličko Kerin
4. _____ Vichyjevska Francuska	D. Vladko Maček
5. _____ bitka kod El Alameina	E. Howard Carter
	F. Neville Chamberlain
	G. Bernard Montgomery

27. Poveži pojmove i imena prema povezanosti ili značenju.

3

1. _____ Yad Vashem	A. kabare
2. _____ Draža Mihailović	B. kolaboracionizam
3. _____ Ivan Generalić	C. Hlebinska škola
4. _____ Vidkun Quisling	D. inflacija
5. _____ Marlene Dietrich	E. „Pravednik među narodima“
	F. četništvo
	G. Banovina Hrvatska

IV. U sljedećim zadacima dopuni rečenice tako da na praznu crtu upiše odgovarajuće pojmove.

28. Krajem 1943. započela je partizanska evakuacija dijela hrvatskog stanovništva iz Dalmacije, koje je do kraja rata smješteno u izbjegličkom logoru _____ u egipatskoj pustinji.

1

29. Književnica i novinarka Marija Jurić Zagorka (1873.-1957.) promicala je ženska prava te je pokrenula i uređivala časopis za žene _____.

1

30. Plan napada, koji je Njemačka sa svojim saveznicima izvršila na Kraljevinu Jugoslaviju poznat je pod nazivom _____.

1

31. Sovjetski Savez je nakon pripajanja istočne Poljske i baltičkih država 1940. pokrenuo rat protiv _____.

1

32. Na savezničkoj konferenciji u gradu _____ u srpnju 1945. odlučeno je da se Njemačka podijeli na četiri okupacijske zone.

1

33. Smatra se da je u nacističkom logoru _____ koji se nalazio na području okupirane Poljske stradalo oko 1,5 milijuna ljudi. .

1	
---	--

34. Oružane snage Nezavisne Države Hrvatske i velik broj hrvatskog civilnog stanovništva u svibnju 1945. povukli su se iz Hrvatske prema zapadu, a zatim su opkoljeni u blizini austrijskog mjesta _____ gdje su ih Britanci razoružali i izručili Titovoj Jugoslaviji.

1	
---	--

35. Britancima je 1942. godine velike gubitke nanio njemački afrički korpus pod zapovjedništvom generala _____.

1	
---	--

36. Predsjedništvo ZAVNOH-a u Splitu, u travnju 1945. imenovalo je vladu Federalne Države Hrvatske, a njezin prvi predsjednik postao je _____.

1	
---	--

37. U ljeto 1940. Njemačka je započela sa zračnim napadima na Veliku Britaniju što je poznato i kao operacija _____.

1	
---	--

V. U sljedećim zadacima prouči povijesne izvore i kratko odgovori na postavljena pitanja.

38. Proučite ulomak povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„Nastao je za nas momenat odluke i odgovornosti, čas duševne krize. (...) Bilo je jasno, da će primanje izazvati bol i ogorčenje u narodu; bili smo svijesni da primanjem ustupamo velike i životne dijelove našeg naroda susjednoj kraljevini, da Italija dobiva dominantan položaj u Kvarneru i da prebacuje svoju vlast na istočnu obalu Jadrana u Zadru i na Lastovu.“

A. O kojem se ugovoru o razgraničenju govori u tekstu?

1	
---	--

B. Koji je hrvatski političar kao ministar vanjskih poslova Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca sudjelovao u zaključenju ovog ugovora?

1	
---	--

C. Kojim je ugovorom Rijeka priključena Italiji?

1	
---	--

39. Prouči ulomak povijesnog teksta i odgovori na pitanja?

„Nekoliko sati nakon eksplozije začula se grmljavina i počela je padati crna kiša. (...) Bojali smo se sljedećeg napada pa su se mnogi sakrili pod drveće. Svi su povraćali. Čudilo me što su čak i oni koji su izgledali samo neznatno ozlijeđeni ili opečeni umirali za nekoliko dana. Svi su tražili vode. Ali, rečeno nam je da bi ih voda mogla ubiti pa im je nisam smjela davati. To mi se činilo bešćutnim i bila sam jako tužna. Kada bih ih pronašla mrtve žalila sam što im, usprkos upozorenjima, nisam dala vode.“

A. Posljedice uporabe kojega oružja su opisane u tekstu?

1	
---	--

B. Kojega mjeseca i godine je Japan potpisao bezuvjetnu kapitulaciju?

1	
---	--

C. Kako se naziva projekt američkog istraživanja koje je imalo cilj proizvodnju oružja posljedice uporabe kojega su opisane u tekstu?

1	
---	--

40. Prouči ulomak iz povijesnog izvora i odgovori na pitanja?

„Hrvatsko je pitanje u stvarnosti dvostruki problem. Tu je problem regionalne autonomije i postavljanja granica između Hrvatske i Srbije i problem političke slobode za cijelo kraljevstvo. Kad je dr. Maček, vođa Hrvatske seljačke stranke, 14. kolovoza 1938. došao u Beograd, govorio je skupu od 80 000 Srba iz Beograda i Šumadije (središnja Srbija) o nepravdama u Hrvatskoj te spomenuo jedan otok u Dalmaciji gdje vlada neograničen teror policije i upitao: 'Može li se očekivati da će se ti dalmatinski Hrvati boriti u slučaju rata za ovu državu?' na što je skup Srba odgovorio: 'Ne, a ne bismo ni mi!‘“

A. Kako se naziva sporazum kojim se pokušalo riješiti hrvatsko pitanje i položaj Hrvatske u okviru Kraljevine Jugoslavije?

1	
---	--

B. Koje je godine potpisan ovaj sporazum?

1	
---	--

C. Tko je imenovan za bana Banovine Hrvatske u Zagrebu?

1	
---	--